GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŨ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 125. Joi 6 (18) Iunie 1885.

Braşovŭ, 5 (17) Iunie 1885.

Cum mai stau lucrurile în cestiunea litigiului asiaticŭ dintre Rusia şi Anglia? Suntemŭ siguri că nu numai unulŭ dintre cetitorii noştri îşi va fi pusŭ acéstă întrebare.

Se ḍice că negoţiările dintre guvernele dela London şi Petersburg erau aprópe terminate, când deodată cabinetulŭ Gladstone fù silitŭ a se retrage dela cârmă. E ciudatŭ lucru ca în nisce momente atâtŭ de dificile, create prin situaţiunea esterióră a ţ̂ĕrei, cabinetulŭ sĕ fie silitŭ a demisiona din causă că maioritatea camerei comunelorŭ a fostŭ uemulţumită cu impositele ce s'au pusŭ pe spirtuóse. Mulţĭ suntŭ de părere ca adevĕrata causă a retragerei lui Gladstone este a se căută în politica sa esterióră, lipsită de succese. Cine scie déca acéstă retragere nu a fostŭ chiar mai dinainte pregătită spre a redá Angliei celŭ puţinŭ încâtva libertatea de acţiune în afacerea pactului de delimitare cu Rusia?

Şefulŭ oposiţiunii, lordulŭ Salisbury a primitŭ formarea noului cabinetŭ. Cu elŭ vinŭ conservatorii la putere şi este sciutŭ că aceştia suntŭ contrarĭ declaraţĭ ai Rusiei. Gladstone era înclinatŭ mai multŭ de a merge mână în mână cu Rusia şi de aceea era gata a-i face în afacerea afgană cele mai marĭ concesiunĭ. Nu aşa Salisbury. Despre elŭ se asigură, că nu va puté nicĭdecum continuá atitudinea lui Gladstone faţă cu Rusia, fiind-că este unŭ contrarŭ hotărîtŭ alŭ politicei nesincere rusescĭ. Se mai crede, că Salisbury va susţiné relaţiunĭ mai intime cu Germania şi Austria decâtŭ predecesorulŭ sĕu. De aicĭ se deduce, că Rusia este nemulţumită cu venirea la guvernŭ a lui Salisbury.

In asemenĭ împrejurărĭ se nasce din nou întrebarea, că óre fi-va posibilă o resolvare pacĭnică a afacerei de delimitare afgane? Décă toţĭ din tóte părţile asigură, că viitorulŭ cabinetŭ englesŭ va purtá o politică mai decisă şi mai energică esterióră, trebue ca acésta schimbare sĕ înfluinţeze şi asupra negoţiărilor ulteriόre în causa memoratei afacerĭ!

Unii sperézá într'o aplanare pacĭnică a litigiului basându-se pe sprijinulŭ moralŭ, ce ar voi sĕ-lŭ dea cei dela Berlin şi Viena noului cabinetŭ englesŭ. Alţii suntŭ de părere, că noulŭ ministeriu conservatorŭ póte privi capitulaţiunea de păn'acum în cestiunea afgană ca unŭ faptŭ complinitŭ sub guvernulŭ radicalilorŭ şi se póte supune lui, reservându-şĭ ca de aicĭ încolo se schimbe atitudinea.

De altă parte declară foile inspirate de oficiulŭ de esterne din Petersburg, că Rusia nu 'şĭ va schimaa intenţiunile sale pacĭnice şi va aşteptá sĕ védă ce linia de purtare va adoptá noulŭ cabinetŭ compusŭ din contrari pronunţaţĭ ai Ruşilorŭ. „Trebue sĕ priveghiămŭ cu îndoită atenţiune şi precauţiune — ḍice „Le Nord" — ca să ne convingemŭ despre spiritulŭ de care va fi pĕtrunsŭ noulŭ cabinetŭ în privinţa încheiărei şi esecutării viitórei convenţiunĭ".

Cu tóte aceste declarărĭ şi asigurărĭ însĕ este necontestabilŭ, că situaţiunea s'a agravatŭ multŭ în urma demisiunei cabinetului Gladstone şi nu póte fi nimicŭ mai uşorŭ decâtŭ ca lucrurile sĕ se încurce din nou şi ca sĕ isbucnéscă resboiulŭ, despre care şi aşa se ḍice că mai târḍiu va neevitabilŭ.

Ceea ce preocupă multŭ cercurile politice este şi rĕmâne viitórea atitudine a cabinetului Sulisbury faţă cu Rusia. Ratifica-va elŭ séu nu concesiunile făcute de lordulŭ Gladstone în favórea politicei rusescĭ?

Dér atitudinea esteriórá a viitorului ministeriu conservativŭ din Londra a deşteptatŭ şi îngrijirile altorŭ puterĭ, cum e Italia şi Francia. Pe lângă cestiunea fruntarielorŭ afgane se va deschide din nou şi cestiunea egipténă şi altele.

C'unŭ cuvêntŭ schimbarea cabinetului englesŭ va avé o influinţă asupra întregei politice continentale şi nu se scie ce ne va aduce, seninŭ orĭ furtună.

S'a lăţitŭ din nou faima despre o repeţită întrevedere a celorŭ trei împĕraţĭ, care se ḍice că se va face în castelulŭ dela Reichstadt, unde s'a fostŭ hotărîtŭ la 1876 între cancelarii Bismark, Gorciacov şi Andrassy rĕsboiulŭ orientalŭ.

Semne rele!

Felibrii la Sceaux.

Mórtea lui Victor Hugo întârḍiase anulŭ acesta pelerinajulŭ felibrilorŭ la monumentulŭ lui Florian la Sceaux. Elŭ s'a făcutŭ Lunĭ, séptĕmâna trecută, şi a fostŭ favorizatŭ de unŭ timpŭ superbŭ, scrie »Naţiunea«.

Anulŭ trecutŭ, Mistralŭ, celebrulŭ poetŭ provençalŭ, făcŭ intr'adinsŭ călĕtoria dela Maillane la Parisŭ, pentru a asista la acéstă serbare.

Ca de obiceiu, felibrii etc. s'au întrunitŭ Lunĭ amiaḍĭ la gara din Sceaux. Ei sosiră la 12 şi jum în oraşulŭ lui Florian, şi fură primiţĭ de municipalitate, de batalionulŭ scolarŭ şi de fanfara din localitate Se formă îndată cortegiulŭ şi se duse la primăriă, în salonulŭ de onóre, superbŭ decoratŭ pentru acéstă împrejurare. Primarulŭ, d. Prondart, urâ bună sosire óspeţilorŭ, printre carĭ se găsescŭ d-nii V. Alexandri, ministru alŭ României la Parisŭ; Tony Révillon, deputatŭ; Van Tienhoven etc.

D. Paulŭ Arène rĕspunse d-lui primarŭ prin unŭ discursŭ plinŭ de spiritŭ.

»Anulŭ acesta, ḍise dênsulŭ, în momentulŭ când ne gătiamŭ sĕ cântămŭ, mórtea lui Hugo se ivì şi tamburinele nóstre tăcură. Serbarea nóstră, astfelŭ întârḍiată cu cincĭ-spre-ḍece ḍile, e decĭ mai puţinŭ o serbare de câtŭ o întrunire de familiă. Ea va datá totuşĭ şi va fi marcată prin o pietricică albă în analele nóstre. Aşa porunceşce Santo-Estello.«

S'a datŭ apoi cetire raporteloŕŭ asupra concursurilorŭ poetice. D. Marcel Coulloy a obţinutŭ medalia de smalţŭ oferită de oraşulŭ Sceaux, şi d. Riotor o medaliă de bronzŭ.

După ce se terminà proclamarea laureaţilorŭ, se duseră dinaintea mormêntului lui Florian, care e situatŭ lângă biserica din Sceaux; fanfara cântă Marseillaise, laureaţii îşĭ declamară versurile, apoi se încoronà bustulŭ poetului cu florĭ oferite de grădinarii din Sceaux. De aicĭ, felibrii se îndreptară spre casa lui Florian, dinaintea căreia d. Tony Révillon pronunţă o allocuţiune fórte aplaudată.

Restulŭ ḍilei s'a petrecutŭ în pace sub arborii cei marĭ, în cercŭ jurŭ împrejurulŭ unei băncĭ vechĭ de piatră, pe care trona în costumŭ de Arlesiană d-şóra Estello, dela teatrulŭ Naţiunilorŭ; felibrii cântară şi declamară pe rêndŭ în acéstă curte improvizată a amorului.

Unŭ banchetŭ urmatŭ de o farandolă dată în parculŭ din Sceaux a terminatŭ serbarea.

In timpulŭ banchetului, felibrii primiră dela Frédéric Mistral următórea telegramă:

„Fraţilorŭ din Parisŭ, tuturorŭ Românilorŭ din România şi din Francia, carĭ sĕrbătorescŭ felibrigiulŭ, cu paharulŭ în mână, oraşului Sceaux, amintire, iubire şi salutare.«

Banchetulŭ, la care au asistatŭ vr'o 60 de persóne, în lipsa d-lui Mistral a fostŭ presidatŭ de d. V. Alexandri, ḍice »L'Evénement« care a deschisŭ seria toastelorŭ prin următórele cuvinte:

»Veţĭ scusa pe unŭ streinŭ, care va încerca de sigurŭ óre care greutate de a'şĭ esprima ceea ce încércă în acest momentŭ sub impresiunea proiundei emoţiunĭ ce resimte.

»Vĕ mulţămescŭ din tótă inima pentru onórea distinsă ce mi-aţĭ făcut'o îmbrăţişindu-mĕ ca p'unŭ amicŭ şi suntŭ fericitŭ de a saluta pe felibrii Provençulŭ şi pe ai Parisuluĭ carĭ suntŭ fraţii lorŭ, precum suntŭ şi ai poeţilorŭ din România.

»In acéstă ţ̂ĕră frumósă a Franciei e ceva particularŭ, că în orĭ ce regiune s'ar afla cineva întêlnesce inimĭ călduróse, spirite îndemânatice, inteligenţe vii, talente de totŭ felulŭ, şi unŭ streinŭ este în acelaşĭ timpŭ încântatŭ şi luminatŭ. Pretutindenea pe unde am fostŭ, am primitŭ acéstă îmbrăţişare ospitală, pe care vĕ voiu înapoia-o la rêndulŭ meu în ţ̂ĕra mea.

»Fie'mĭ permisŭ a mulţămĭ şi d-lui primarŭ din Sceaux pentru amabilele cuvinte ce a binevoitŭ a'mĭ adresa şi d-lui preşedinte alŭ felibrilorŭ parisienĭ, Paul Arène, pentru onórea neaşteptată ce mi-a făcutŭ, punêndu-mĕ în aceiaşĭ liniă cu acestŭ mare fermecătorŭ cu acestŭ mare triumfătorŭ care se numesce Mistral şi care representă una din cele mai frumóse figurĭ nu numai ale poesiei provençale şi fran- cese, ci ale poesiei universale.

„Suntŭ deosebitŭ atinsŭ de vorbele ce le-a pronunţatŭ d. Paul Arène cu privire la Regina României, care 'şĭ-a luatŭ graţiosulŭ nume literarŭ de Carmen Sylva, ea de sigurŭ ar fi fostŭ fericită sĕ asiste la acéstă serbare, dacă n'arŭ fi fostŭ grelele împrejurărĭ ce au împedecat'o, dér sperŭ că odată ea îşĭ va puté realisa dorulŭ sĕu şi sĕ vină în mijloculŭ felibrilorŭ Provençului şi póte chiar între cei din Paris«

Vorbele poetului românŭ au fostŭ salutate de trei salve de aplause.

»L'Evénement« termină ḍicêndŭ, că felibrii nu rivaliséză decâtŭ în devotamentulŭ pentru causa de a renasce limba d'oc şi care prepară în pace realisarea marelui, frumosului şi nobilului visŭ de o alianţă a raselorŭ latine. Deja Belaguer şi Verdaguer în Spania, E. de Amicis în Italia, Alexandri în România dovedescŭ că urmărirea unui astfelŭ de visŭ nu este o curată chimeră a poeţilorŭ isbiţĭ de raḍele sórelui natalŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Sinodulŭ estraordinarŭ gr. or. întrunitŭ în Sibiiu în cestiunea ajutorului de statŭ s'a deschisŭ ierĭ printr'o vorbire a Ex. Sale mitropolitului Miron Roman, în care îşĭ esprimă speranţa, că cestiunea se va resolva precum cerŭ adevĕratele interese ale bisericii. Au fostŭ de faţă peste 40 de deputaţĭ. S'a alesŭ o comisiune, care sĕ studieze raportulŭ consistorului şi în şedinţa viitóre sĕ vie cu o propunere motivată.

—0—

Sub titlulŭ «Nix dájcs« scrie ‚Kol. Közl.« dela 14 Iuniu n. următórele; »Comanda corpului 12 de armată a trimisŭ prin vice-comiţĭ la toţĭ solgăbirăii conspecte cu textŭ germanŭ spre întregirea lorŭ cu datele statistice. Solgăbirăii comitatului Odorheiu — precum ni se comunică de acolo — au retrimisŭ conspectele aceste neumplute, *pentru-că în Ungaria limba statului e cea maghiară şi pentru-că în comitatulŭ Odorheiului e „Nix dájcs!"*

—0—

Corespondentulŭ din Pesta alŭ fóiei »N. fr. Presse« scrie între altele: Ministrulŭ Tisza are de gândŭ sĕ modifice legea municipală. Abstrăgêndŭ de aceea, că prin o nouă lege *se va regula posiţiunea fişpanilorŭ* în administraţiune *în sensulŭ unei lărgiri* corĕspunḍĕtóre *a puterei centrale,* pe care şi fără de acésta fişpanii o represintă, e vorba şi de aceea, că unii funcţionarĭ ca protonotarulŭ, protofiscalulŭ şi protofisiculŭ ş. a. *sĕ se aléga pe viaţă.* Mai departe pensionarea funcţionarilorŭ de acéstă categoriă va fi obligatóre. Acéstă nouă lege municipală, deja hotărîtă de consiliulŭ de miniştri, conţine şi alte multe disposiţiunĭ importante, care

însă rĕmânŭ încă ascunse sub vĕlulŭ misterului oficialŭ şi despre care se scie numai, că au o *tendinţă centralisătóre.*

—0—

In ministerulŭ unguroscŭ de interne are sĕ se înfiinţeze o secţiă a pompierilorŭ, ḑice »Hircs«, care se va organisa după modelulŭ celorŭ din strĕinătate şi va avé însărcinarea sĕ organiseze pompierĭ ai statului şi sĕ sprijinéscă reuniunile de pompierĭ voluntarĭ. Societăţile de asigurare vorŭ fi îndatorate prin legislativă sĕ contribue la cheltuelĭ cu 2% pe anŭ din venitulŭ curatŭ. Congresulŭ pompierilorŭ convocatŭ în Augustŭ se va ocupa cu acéstă afacere amĕrunţitŭ. După deschiderea dietei se va convoca şi o anchetă, alŭ cărei resultatŭ va fi presentarea unui proiectŭ de lege în cameră.

—0—

In ţinutulŭ Sebeşului recolta promite a fi de mijlocŭ. Mai bună recoltă promite porumbulŭ. Viile încă vorŭ da o bună calitate de vinŭ. Póme suntŭ puţine.

—0—

Suntŭ numiţĭ capelanĭ militarĭ cl. II: Adamŭ Groza preotŭ alŭ archidiecesei gr.-or. ardelene, şi Ilie Farcaşŭ alias Lupu preotŭ alŭ archidiecesei gr.-cat. de Alba-Iulia şi Făgăraşŭ.

—0—

Esamenile de finele anului şcolarŭ 1884-5 în pensionatulŭ de fete »Vautier« se vorŭ ţine în ḑilele de 30 Iuniu n., 1, 2, 3 şi 4 Iuliu n. Lucrurile de mână vorŭ fi expuse dela 30 Iuniu n. până la 4 Iuliu n. Programulŭ esamenelorŭ de piano e fórte variatŭ. Luni în 6 Iuliu n. va fi producţiune de cantŭ şi declamaţiune.

—0—

In comuna Slatimik, în diecesa Diacovarului din Croaţia, patronulŭ bisericii croate rom.-cat. a fost Sf. Stefanŭ, regele Ungariei. Preotulŭ localŭ, unŭ Starcevicianŭ resolutŭ, 'l-a detronatŭ pe St. Stefanŭ din patronatulŭ acesta, 'i-a delăturatŭ icóna dela altarŭ şi a instituitŭ de patronŭ pe St. Ilie.

—0—

Sâmbătă d. a. s'a rĕspânditŭ sgomotulŭ în Bucurescĭ, scrie »Românulŭ,« că stabilimentulŭ de artileriă, pentru care guvernulŭ a făcutŭ chiar sacrificii, arde. Sgomotulŭ însĕ era esageratŭ. Sala de turnătoriă o sală, lungă unde se instalaserĕ de curêndŭ maşinele pentru turnatulŭ obuselorŭ, cartuşelorŭ etc. şi cu carĭ tocmai în acea ḑi se făceau primele esperinţe fată fiind şi representantulŭ fabricei Krup, luă focŭ dela unŭ coşŭ alŭ unei maşine. Foculŭ se comunică cu o repeḑiciune grozavă plafondului întregŭ. Mulţumită reservorului de apă şi mulţimei ómenilorŭ din curtea stabilimentului, primele ajutóre fură îndată date, până sĕ sosécă pompierii, carĭ apoi l'au stinsŭ totalŭ.

—0—

Cetimŭ în »Telegrafulŭ,« că în ḑiua de 28 Maiu, o femee din comuna Cornu, judeţulŭ Prahova, a născutŭ trei băeţĭ, mama şi copii se află pe deplinŭ sănătoşĭ.

—0—

Se scrie, din Salonicŭ ḑiarului »Farulŭ Bosforului« cu data de 31 Maiu: O bandă de 80 Bulgarĭ, care trecuse graniţa, a fostŭ cu totulŭ nimicită între Srumniţa şi Demir-Capu. 30 Bulgarĭ, între carĭ şi colonelulŭ rusŭ Kolmikow, fură omorîţĭ. Mai mulţĭ alţĭ au fostŭ făcuţĭ prisonierĭ, între cari şi cavasulŭ consulatului Rusiei la Monastir. Asemenea s'au confiscatŭ corespondenţe de o înaltă însemnătate.

Adunarea representanţei judeţului Braşovŭ.

Braşovŭ, 12 Iuniu.

(Fine).

Inspectorulŭ de şcóle r. ung. Koos, replicândŭ antevorbitorului contestă că guvernulŭ ar lua parte la mişcările „Kultur-egylet"-ului şi că sub egida guvernului s'arŭ face tóte. Acésta o susţine numai antevorbitorulŭ în consonanţă cu articulii din „Gazetă." Dér d. Tisza are alte gândurĭ, nu vrea sĕ scie de maghiarisare, ci o lasă în grija societăţii maghiare.

In fine ia cuvêntulŭ fişpanulŭ d. comite Bethlen. Dênsulŭ găsesce, că propunerea comisiunei permanente, prin care se esprimă neîncrederea în scopurile finale ale reuniunei din Cluşiu, este încă moderată în asemĕnare cu hotărîrile altorŭ comitate (d. e. Bistriţa-Năsĕudŭ şi Sibiiu). D-sa nicĭ nu s'a aşteptatŭ la altŭ resultatŭ, dér fiind-că e de lipsă a se susţiné buna înţelegere, propune a se lua la cunoştinţă scrisorile reuniunilorŭ maghiare. De cândŭ d-sa este fişpanŭ alŭ acestui comitatŭ a avutŭ în vedere totdéuna douĕ ţinte: ântêiu de a înaintá şi de a asigurá pacînica convieţuire a naţionalităţilorŭ, dér neîncrederea nu póte sĕ contribue la întărirea simpatiei, alŭ doilea a stăruitŭ întotdéuna de a asigura comitatului Braşovŭ simpatiele ţĕrei şi ale opiniunei publice. Spre a ajunge acésta însĕ trebue sĕ se evite totŭ ce ar puté sĕ micşoreze importanţa acestui comitatŭ.

In privinţa scopurilorŭ reuniunilorŭ de cultură maghiare domnesce o părere falsă, deórece promovarea patriotismului, care totdéuna e capabilŭ de a-se potenţa nu este decâtŭ unŭ scopŭ nobilŭ. Numai dacă fiecare naţionalitate, pe lângă că îşĭ lăţesce cultura între marginele ce îi suntŭ date, consideră ca scopŭ supremŭ patria şi patriotismulŭ şi pune tóte în mişcare spre promovarea acestorŭ factorĭ, numai atuncĭ patria póte fi fericită şi se potŭ delătura certele între naţionalităţĭ. Patriotismulŭ Romanilorŭ şi alŭ Grecilorŭ a fostŭ mare, dér pentru aceea nimenĭ dintre dênşii n'a susţinutŭ, că ar fi destulŭ de bunŭ patriotŭ. — Comitele supremŭ recomandă în fine de a se luá simplu la cunoscinţă apelurile reuniunilorŭ de cultură.

Adunarea a respinsŭ însĕ atâtŭ propunerea inspectorului de şcóle Koos, câtŭ şi propunerea d-lui comite Bethlen şi a primitŭ cu mare maioritate (votândŭ împreună membrii saşĭ şi românĭ) propunerea comisiunei permanente.

Esamenulŭ la şcóla din Domnin.

De lângă Jibăŭ, 12 Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! Intre prigonirile ḑilnice, ce avemŭ a le îndura din partea asupritorilorŭ noştri actualĭ, cade bine inimei omului, dacă póte lua notiţă şi despre vre-unŭ lucru îmbucurătorŭ şi ni se măresce bucuria dacă causa ce ni-o pricinueşte este învĕţămentulŭ nostru poporalŭ. Vréu sĕ vorbescŭ despre decurgerea esamenului de vară din comuna Domnin ţinutŭ la 25 Maiu a. c.

Esamenulŭ s'a începutŭ la 2 óre post-meridiane — după ce multŭ on. d. protopopŭ Vasile Geţe ca şefŭ alŭ tractului prin o vorbire bine acomodată ocasiunei a dechiaratŭ esamenulŭ de deschisŭ. Distinsulŭ învĕţătorŭ Ipathie Teodorean după aceste a începutŭ esaminarea elevilorŭ scolarĭ — din tóte obiectele singuratice, prescrise pentru propunere în şcólele poporalĭ în regulamentulŭ aprobatŭ de preveneratulŭ ordinariatŭ alŭ Gherlei. Intrebările metodice ale învĕţătorului, rĕspunsurile categorice şi cu curagiu ale elevilorŭ scolarĭ, cântările naţionalĭ şi predarea frumósă a elegiei dramatice „Deşteptarea lui Traian« pre toţĭ cei presenţĭ ne-au surprinsŭ şi ne-au întrecutŭ tótă aşteptarea. Mărturisescŭ sincerŭ că la unŭ aşa succesŭ strătucitŭ n'amŭ fostŭ pregătitŭ, sciind prea bine cu câte prejudeţe din partea poporului trebue sĕ se lupte unŭ învĕţătorŭ român, ba trebue sĕ se lupte cu sine însuşĭ pentru propria sa subsistenţă, mai alesŭ unŭ învĕţătorŭ cu familiă, cum e şi susŭ atinsulŭ d. învĕţătorŭ. Afară de m. o. d. protopopŭ ca inspectorŭ şi on. d. preotŭ localŭ Vasile Pop ca directorŭ scolarŭ, la esamenŭ ca óspeţĭ au figuratŭ următorii on. domnĭ: Ioan Pop proprietarŭ în Domnin, Florian Cocian advocatŭ în Ceh cu dómna sa, Vasile Mica notarŭ şi proprietarŭ în S. Odorheiu cu dómna sa, Alesă Deac notarŭ în Goroslău cu dómna sa, preoţii din S. Odorhei, Traniş şi Ciora, Gabrielŭ Chezebeţiŭ, Petru Pop şi Gregoriu Copos cu familia lorŭ, mai întregŭ corpulŭ didacticŭ din tractulŭ Noţigului şi mai mulţĭ domnĭ necunoscuţĭ. Dintre străinĭ a fostŭ de faţă la esamenŭ cavalerulŭ Iaksic de Slavenow, oficerŭ pensionatŭ din armata comună şi acum esploatatorŭ de petroleu în hotarele S. Odorheiului şi a Bârsei. Pe acestŭ domnŭ, de origine din Sleswig-Holstein, rĕspunsurile cu curagiu ale elevilorŭ şi gimnastica lorŭ în aşa gradŭ l'au entusiasmatŭ, încâtŭ publice s'a exprimatŭ, »că mai bunŭ esamenŭ nicĭ în şcólele poporalĭ din ţéra lui n'a vĕḑutŭ«. Aşa dară, Domnule Redactorŭ, bucuria nóstră e temeinică, când auḑimŭ unŭ străinŭ distinsŭ cum e şi domnulŭ cavalerŭ de Stavenow esprimându-se astfelŭ despre învĕţămêntulŭ nostru poporalŭ. De altmintrelea precum am observatŭ, d. Ipathie Teodorean e născutŭ de învĕţătorŭ, căcĭ precum sunt informatŭ, de 12 anĭ de când se află în Domnin totŭ aşa esamene a făcutŭ, din care causă domnulŭ inspectorŭ supremŭ de şcóle Iosif Kerekes din Zelăŭ mai anŭ l'a fostŭ destinatŭ pentru unŭ premiu de 100 fl.; în urmă premierea a rĕmasŭ din simplulŭ motivŭ, că în limba ungurésca n'a obţinutŭ cu elevii aşa succesŭ strălucitŭ, ca şi din celelalte obiecte, — veḑĭ câtŭ năcazŭ şi supĕrare! Arŭ voi d-lui ca copii numai ungurесe sĕ scie, apoi încolo bată'lŭ vêntu de progresŭ! Mai adaogŭ, că nu numai noi óspeţii am avutŭ bucuriă, ci şi elevii scolarĭ, căcĭ după terminarea esamenului, generosulŭ cavalerŭ de Slavenow dimpreună cu alţĭ d-nĭ românĭ presenţĭ au împărţitŭ o sumă considerabilă de banĭ între pruncĭ ce de sine se înţelege a avutŭ mare efectŭ.

In fine credŭ, că veţĭ pune întrebarea, că óre pentru ce relatezŭ aşa tărḑiu despre acestŭ examenŭ? Intrebarea o şi resolvezŭ: în ḑiua esamenului şi după aceea am fostŭ fórte impresionatŭ, şi sub impresiune n'am voitŭ sĕ scriu nimica, temêndu-mĕ sĕ nu scriu pré multŭ şi potenţiatŭ. Acuma însĕ entusiasmulŭ a trecutŭ, şi onoratulŭ publicŭ cetitorŭ prin aceste va căpĕta o icónă fórte fidelă despre decurgerea esamenului din Domnin ţinutŭ la 25 Maiu a. c.

După aceste, Domnulŭ învĕtătorŭ Ipathie Teodorean pentru meritele sale aduse pe terenulŭ învĕţămêntului nostru poporalŭ, priméscă premiulŭ nostru românescŭ, care constă din stima sinceră şi perpetuă nu numai a nóstră carĭ amŭ fostŭ presenţĭ, ci şi a tuturorŭ din Sĕlagiu, carĭ dorescŭ din inimă prosperarea poporului românescŭ, de presinte atâtŭ de batjocoritŭ de duşmanĭ. Sĕ trăéscă la mulţĭ anĭ!

Unŭ fostŭ presentŭ.

ULTIME SCIRI.

In Cerneci, nu departe de Balta în guvernamêntulŭ rusŭ Podolia, au isbucnitŭ tumulturĭ agrare. Ţĕranii au împărţitŭ între sine posesiunile marilorŭ proprietarĭ de pămêntŭ. Douĕ companii de infanteriă au sositŭ sĕ restabiléscă ordinea. Ţĕranii au opusŭ resistenţă.

Prinţulŭ Frideric Carolŭ, cuceritorulŭ Meţului şi unulŭ din eroii şi întemeiătorii imperiului germanŭ, a muritŭ. A fostŭ născutŭ în 20 Martie 1828.

FOILETONŬ.

Scrisorĭ din Cernăuţi.

Cernăuţi, 11 Iuniu 1885.

A sositŭ şi luna escursiunilorŭ. Tênĕrŭ şi bĕtrânŭ alérgă spre pădurea apropiată, ca sĕ rĕsufle aerŭ curatŭ. Familii şi societăţĭ întregĭ facŭ escursiunĭ, tinerii studenţĭ facŭ maialurĭ, bucuria se vede pe faţa fiecăruia. Societatea academică: »Junimea« n'a voitŭ nicĭ de astădată sĕ rĕmână înapoi, şi ea a făcutŭ o escursiune Duminecă la 7 c. la Cecina, locŭ pitorescŭ aprópe de Cernăuţĭ.

Anunţulŭ, ce l'amŭ cetitŭ şi eu, îmĭ promitea o escursiune plăcută, sub cerulŭ liberŭ, sub stejarŭ la rădăcină.... Mĕ gândeamŭ şi eu de ce nu suntŭ poetŭ, sciţĭ de cei de moda nouă, sĕ facŭ o poesiă ocasională dér dreptŭ sĕ vĕ spunŭ m'am încercatŭ, însĕ înzadarŭ n'am sciutŭ unde pasce calulŭ Pegasus ca sĕ mĕ avêntŭ pe elŭ — şi décă l'aşĭ fi şi aflatŭ nu sciu cum ar fi mersŭ cu limba, pentru că pe la noi în limba germană trebue sĕ şi poetisezĭ, dacă voescĭ ca sexulŭ frumosŭ sĕ te înţelégă.

Dér sĕ lăsămŭ acésta şi sĕ urmezŭ cu escursiunea. Cu tóte că acésta era fixată pe 1 óră p. m., ca totdéuna óra fixată nu s'a observatŭ nicĭ de cătră noi. Amŭ aşteptatŭ sĕ viă şi teologii, dér ei bieţii nu suntŭ domnĭ pe voinţa lorŭ, ci condeiulŭ Rectorului decide, care fiind de ferŭ, n'are inimă. Dacă am vĕḑutŭ că nu mai vinŭ şi totodată, primindŭ scirea că mulţĭ au plecatŭ înainte, ér alţii vorŭ veni cam cătră séră ca sĕ nu-i ardă sórele, noi câţĭ ne-amŭ adunatŭ lângă biserica luterană amŭ pornitŭ cu birjele.

Junii noştri se vede că în onórea bisericei luterane, au intonatŭ unŭ cântecŭ de pornire — giciţĭ în ce limbă?

»Heut' fahren wir über See und See
Heut' fahren wir......«

Eu, ca unulŭ care nu sunt cântăreţŭ, n'am cântatŭ, căcĭ de cântam, membri*) »Armoniei« arŭ fi trebuitŭ sĕ 'şĭ astupe urechile. Cum am auḑitŭ frumosulŭ cântecŭ „naţionalŭ« — căcĭ »Armonia« se ocupă cu »cântarea naţională română,« — m'am întrebatŭ, de ce óre n'ar cânta şi unŭ cântecŭ rutênŭ.

Făcêndŭ trei crucĭ, ca nu cumva sĕ picŭ din birjă, deórece drumulŭ era sĕ fie — după cum suntŭ drumurile de ţéră, ér noi în fiecare birjă ticsiţĭ ca sardelele — espresiune câtŭ de tare ne iubimŭ — amŭ pornitŭ ca'n timpŭ de bijeneriă. Se finĭ cânteculŭ naţionalŭ şi unŭ altulŭ i luă rêndulŭ. Fiecare studentŭ românŭ conversa, cânta, în scurtŭ îşĭ esprima bucuria în limba germană, că are sĕ petrécă sub stejarŭ la rădăcină.

Étă-ne ajunşĭ, bunĭ teferĭ, şi după ce ne-amŭ numĕratŭ orĭ de nu s'a pierdutŭ vre unulŭ, amŭ aflatŭ că suntemŭ toţĭ. Rediulŭ cu alŭ sĕu covorŭ verde de mătase îţĭ îmboldea inima şi vreamŭ, nevrêndŭ îţĭ esprimai bucuria inimei în limba care 'ţĭ este mai drăgălaşă. Unŭ domnŭ dela »Armonia« ḑise sĕ se cânte unŭ cântecŭ germanŭ, am uitatŭ cum se chémă, ér de-a pofti sĕ i-lŭ spunŭ, cu plăcere! sciţĭ de bunŭ sositŭ. Prinḑêndu-se însĕ de veste că în pădure era şi o societate germană, Românii noştri, ca sĕ nu-şĭ dea arama pe faţă, au fostŭ necesitaţĭ sĕ cânte »Primăvara« de V. Bumbacŭ, pe note de C. Porumbescu.

Inainte însĕ de a cânta, unŭ domnŭ dela »Armonia« face propunerea: „D-lorŭ, singen wir aber alle fünf Strophen". — Când am auḑitŭ aceste, am ḑisŭ unui cunoscutŭ: vĕḑĭ, décă n'amŭ fi pornitŭ dela biserica luterană, n'amŭ fi nevoiţĭ sĕ vorbimŭ şi aicĭ nemţesce. Afară de junĭ erau şi d-nii I. Sbiera, I. Bumbacŭ, cari reproşaŭ junimenilorŭ de ce nu vorbescŭ românesce.

Tótă petrecerea, — pardon, — voiamŭ sĕ ḑicŭ escursiunea n'ar fi avutŭ nicĭ unŭ hazŭ, décă sexulŭ frumosŭ alŭ naţiunii române nu ne-ar fi onoratŭ cu presenţa. O dómnă C-a — care jócă şi la teatrulŭ de diletanţĭ — neputêndu-se întinde până la plăcinte, ḑise: »Aber diese plăcinte sind nicht zu erreichen«. — Écă o probă ce romance jócă la teatru, ca sĕ ne deştepte. O-

*) Acestia suntŭ în prima liniă membri ai societăţii »Junimea« şi apoi şi ai »Armoniei,«

Mai tóte diarele din Paris au apărut în doliu pentru mórtea admiralului Courbet. Toţĭ dicŭ, că „Francia n'are norocŭ cu bărbaţii sĕi însemnaţĭ.“ Diarele cerŭ, ca sĕ se aducă cadavrulŭ din Macung (insulele Pescadore) în Parisŭ şi sĕ se înmormênteze în Panteon.

———

Foile din Madridŭ şi anume oficiósa „Correspondencia“ dau scirĭ fórte alarmatóre despre progresarea colerei în provinciile Valencia, Murcia şi Castellon. In cele 24 de óre spre 16 Iuniu au fostŭ în Madridŭ 8 casurĭ de coleră, dintre care 2 mortale; în oraşulŭ Valencia 2 casurĭ, în provincia Valencia 58 casurĭ de bólă şi 22 mortale; în Castellon 54 bolnavĭ şi 28 morţĭ; în oraşulŭ Murcia 100 bolnavĭ şi 52 morţĭ, în provincia Murcia 52 bolnavĭ şi 17 morţĭ; în provincia Alicante 4 casurĭ nouĕ şi 7 morţĭ. Medicii dicŭ, că în Madridŭ n'ar fi colera ci colica.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Madrid, 16 Iuniu. — Colera în provinciele cunoscute e în crescere. Erĭ în Murcia s'au bolnăvitŭ de coleră 105, şi au muritŭ 46 persóne.

Berlin, 17 Iuniu. — Procesulŭ intentatŭ de Stocker în contra lui Backer pentru vătĕmare de onóre s'a terminatŭ, fiind condamnatŭ celŭ din urmă la 3 lunĭ închisóre şi la plătirea cheltuelelorŭ de judecată.

Paris, 17 Iuniu. — In şedinţa camerei guvernulŭ a consimţitŭ cu propunerea d'a se face admiralului Courbet o îmormêntare naţională, în casŭ când testamentulŭ şi voinţa familiei n'arŭ dispune altfelŭ.

DIVERSE.

Executarea criminalilorŭ Kleeberg şi Marlin. — »Tribuna« scrie: Marţĭ diminéţa s'au executatŭ criminalii Kleeberg şi Marlin. După ce ambilorŭ criminalĭ li s'a fostŭ publicatŭ ierĭ diminéţă sentinţa, delicuenţii au fostŭ duşĭ în carcerulŭ orăşenescŭ. In decursulŭ acelorŭ 24 de óre dela publicarea sentinţei şi până la timpulŭ prefiptŭ pentru executarea sentinţei, amêndoi au mâncatŭ cu o pofta deosebită, au fumatŭ ţigarete şi s'au mărturisitŭ. Robert Marlin a scrisŭ mamei sale două epistole, în care îi cere ertare pentru ruşinea ce i-a făcut'o, îi mulţumesce pentru sfaturile părintescĭ, i le-a datŭ darŭ nu le-a urmatŭ şi îşĭ ia rĕmasŭ bunŭ. Una dintre scrisorĭ e rĕspunsŭ la o scrisóre a maicei sale, prin care acésta îlŭ incurageză. Anton Kleebeɹg încă a adresatŭ mamei şi sororei sale o scrisóre cerêndu-le de asemenea iertare pentru ruşinea ce le-a făcut-o; desŭ de diminéţă amêndoi dilicuenţii s'au cuminecatŭ. Aprópe de 7 óre, timpulŭ prefiptŭ pentru strangulare, amêndoi, atâtŭ Kleeberg câtŭ şi Marlin au întrebatŭ că încă n'a sositŭ timpulŭ? O mulţime mare de poporŭ din tóte clasele se afla desŭ de diminéţă înaintea închisorii, astfelŭ încâtŭ a trebitŭ sĕ fie trasŭ unŭ cordonŭ militarŭ pentru a deschide calea şi a opri îmbuldeala spre porţĭ. In curtea închisorii se aflau ca la vre-o 150 de curioşĭ aşteptândŭ începerea actului tristŭ. Inaintea publicului privitorŭ era trasŭ érăşĭ unŭ cordonŭ de soldaţĭ şi poliţiă. Punctŭ la 7 óre sunândŭ clopoţelulŭ, gendarmii au suitŭ treptele închisorii şi îndată s'au reîntorsŭ cu cei doi condamnaţĭ, carĭ au fostŭ postaţĭ fiecare intre câte doi gendarmĭ înaintea fiecărui stêlpŭ de strangulare. In acéstă nefericită stare delicuenţii au trebuitŭ sĕ fie ţinuţĭ la braţŭ de către gendarmĭ. Presidiulŭ comisiunii judecătorescĭ, d. Hatfaludy a cetitŭ în scurtŭ sentinţa i-a predatŭ apoi procurorului de statŭ d. Szabó, şi acesta a provocatŭ pe călău sĕ-şĭ împlinéscă datorinţa. Intr'aceea judecătorulŭ şi procurorulŭ, pătrunşĭ de simţŭ şi-au întorsŭ la o parte privirile precând publiculŭ privia cu o neexcusabilă sete. Chiar la călău se vedea inpresiunea deosebită ce a făcutŭ asupră-i sarcina de a vedé în mâna sa doi ómnnĭ încă fórte tinerĭ, căduţĭ jertfă unei nefericite crescerĭ şi îndobitocirii simţĕmintelorŭ. Ambii condamnaţĭ cetiau rugăciunea de pe o foiţă ce o avea fiecare în mână şi cu deosebire Kleeberg adresa cuvinte preotului ce sta lângă elŭ şi săruta crucea. Amêndoi aveau ochii roşii de plânsŭ şi nedurmiţĭ şi pĕréu mângăiaţĭ cu totulŭ de darulŭ rugăciunii. Chiar se dice, că aşteptau sosirea pedepsei pentru a-şĭ expia crimele. Mai ântâiu a fostŭ strangulatŭ Robert Marlin, care îşĭ perduse puterile şi a fostŭ ridicatŭ pe trepte; a apucatŭ a dice numai »Pardon!« şi în o clipă şi-a perdutŭ consciinţa. Indată s'a sĕvêrşitŭ aceeaşĭ procedură cu Anton Kleeberg. Acstea sărutândŭ crucea şi-a întinsŭ însuşĭ mânile călĕului, a păşitŭ apoi pe treptele puse lângă stilpulŭ de strangulare şi mai curêndŭ de ce privitorulŭ chiar şi nemilosŭ şi-ar fi datŭ sémă de ceea ce se petrece, a trecutŭ şi dênsulŭ în stare de neconsciinţă. Tótă procedura strangulării a ţinutŭ la amêndoi condamnaţii aprópe 14 minute. După şépte minute, medicii au cercetatŭ a constata mórtea; constatându-se la Marlin mórtea după 9 minute, ér la Kleeberg după 13 minute. Se vedea că la cestŭ din urmă va urma mórtea mai târdiu, deórece precând Marlin nu s'a desfiguratŭ, faţa lui Kleeberg s'a schimonositŭ succesivŭ.

***

Unŭ copilŭ născutŭ în timpulŭ funerarielorŭ lui Victor Hugo. — In mijloculŭ triumfalei serbărĭ postume a lui Victor Hugo, s'a întêmplatŭ ceva uimitorŭ, poeticŭ totŭ deodată şi fórte gravŭ, căcĭ ar fi putulŭ arunca desordine în cortegiu, aşa de admirabilŭ condusŭ. Unŭ copilŭ s'a născutŭ în mulţime, pe trotuarulŭ bulevardului Saint-Germain. La colţulŭ unei strade nisce strigăte atrăsese poliţia şi pe municipalĭ călărĭ, apoi Cortegiulŭ pornì şi copilulŭ fu dusŭ nu se scie unde. Amŭ dori sĕ scimŭ, dice „L'Illustration,« numele acestui copilŭ născutŭ la 1 Iuniu 1885, în diua funerarielorŭ poetului. Ce va deveni? Cum îlŭ vorŭ boteza? Naşulŭ trebue sĕ-i caute în operile lui Victor Hugo unŭ nume gloriosŭ: Hernani, Enjorlas, Valjean, Gilliat, Marius dacă e băiatŭ; Eponine, Esmeralda, Fantine, Cossette, dacă e fată. Intr'o séră, la Opera comică pe când se juca *Manon Lescault*, unŭ copilŭ se născu în galeriă. O numiră Manon. Numele era straniu alesŭ, dar şi Mamon îşĭ are loculŭ sĕu la sórele artei. Ce s'o fi făcutŭ dênsa? Amŭ dori sĕ ni se spue profesiunea părinţilorŭ copilului venitŭ în lume la ora unu după prândŭ, pe bulevargulŭ Saint-Germain, în faţa corónei ómenilorŭ de litere. S'ar puté urmări mica creatură, — Cosette séu Marius, orĭ mai bine Victor séu Maria, — fiind că poetulŭ purta ambele nume, — şi ar fi atingĕtóre sĕ se vadă crescêndŭ finulŭ séu fina lui Victor Hugo mortŭ.

***

Baccilulŭ cholerei în brânză vechiă. — »Curierulŭ Botoşanilorŭ« scrie următórele: »Unŭ obiectŭ fórte căutatŭ este acuma — brânză vechiă şi iată causa: D. Deneke, tênĕrŭ medicŭ asistentŭ, examinândŭ cu microscopulŭ o bucată de brânză vechiă a descoperitŭ unŭ burete de fórte mică dimesiă; acestŭ burete necunoscutŭ de sciinţă până acuma arată după formă proprietăţĭ şi creşterea sa cea mai mare asemĕnare cu adevĕratulŭ baccilŭ de choleră descoperitŭ de consilierulŭ intimŭ d-rulŭ Koch, sub microscopŭ abia se potŭ deosebi unulŭ de altulŭ şi crescŭ pe aceleaşĭ base nutritive indicate de dr. Koch de ex. gelatina, serulŭ sângelui etc. se desvoltă la aceleaşŭ grade de căldură artificială şi se deosibescŭ numai prin efectele lorŭ la inocularea în animale. — Pe când baccilulŭ de choleră inoculatŭ produce o violentă inflamaţiă care duce la mórte, spirilli din brânză inoculaţĭ chiarŭ în cea mai mare cantitate nu producŭ nicĭ unŭ efectŭ vĕtămătóre asupra animalului. Acéstă descoperire fórte curiósă a produsŭ o mare sensaţiă în cercurile experimentatorilorŭ medicalĭ. Toţĭ doctorii, tóte institutele sciinţifice, care se ocupă cu studiulŭ cholerei au urmatŭ pe calea brânzei vechĭ şi astfelŭ se făcu ca brânza vechiă apreciată de poporulŭ germanŭ ca o deosebită delicateţă a devenitŭ de o dată unŭ articolŭ fórte căutatŭ în lumea ştiinţifică. — Póte că chiar într'o bună diminéţă se va dovedi că »haut gout« a brânzei vechĭ nu provine decâtŭ de la acelŭ baccilŭ de brânză, pe care s'a pusŭ mâna astădĭ. — Slavă d-lui că celŭ puţinŭ acestŭ baccilŭ e inofensivŭ.«

***

O prăjitură uriaşă pentru nuntă. — Corespondentulŭ din Londra alŭ diarului »l'Indépendance belge« scrie următórele cu data dela 8 Iuniu: Cunósceţĭ obiceiulŭ englesŭ. Nicĭ o căsătoriă, modestă séu avută, nu se face în colibă séu în palatŭ fără o prăjitură simbolică, din care o parte se mănâncă la masa de nuntă, ér restulŭ se împarte la rude, amicĭ şi cunoscinţe, carĭ, în genere, păstréză bucăţile ce li se dau ca nişce móşte pióse. Principesa Beatrice, logodnica principelui de Battenberg, va avé asemenea prăjitura sa de nuntă, şi va figura în capulŭ tuturorŭ celorlalte prăjiturĭ. Acéstă prăjitură se compune în realitate din trei prăjiturĭ superpuse. Cea dintêiu formeză partea de désupra, pe care se află între alte figurĭ de zaharŭ şi unŭ cupidonŭ, lucratŭ cu multă artă, precum şi unŭ vasŭ plinŭ de florĭ simbolice. A doua este încunjurată de iasomiă, trandafirĭ, ederă, etc., totŭ de zaharŭ. Pe prăjitura din partea de josŭ (catulŭ din urmă) se află armăriile principesei Beatrice ş'ale principelui de Battenberg. Tótă prăjitura cântăresce aprópe 100 kilograme. Ea va fi pusă pe o tavă enormă c'unŭ piedestalŭ de aurŭ, împodobită de ederă şi crinŭ, şi făcută pentru acéstă ocasiune.

***

Incă o victimă a jocului dela Monaco. — Se scrie diarului „l'Indépendance belge,« că pe când trenulŭ sosia în gara dela Airolo, s'a auditŭ d'odată o detunătură într'unŭ compartimentŭ de clasa a II-ua. Unŭ călĕtorŭ, în posunarulŭ căruia se afla unŭ biletŭ de drumŭ de ferŭ Milan-Paris, îşĭ trase unŭ glonţŭ în capŭ. Glonţulŭ îi rĕmăsese în craniu, şi nenorocitulŭ a fostŭ transportatŭ la spitalŭ, unde a muritŭ a doua di diminéţa. Elŭ era unŭ americanŭ care, însoţitŭ de sócra lui, mergea la Paris, după ce se ruinase la Monaco. Sócra sa a dechiaratŭ, că au mai fostŭ încă trei sinuciderĭ în familiă şi că acésta este a patra.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

nóre femeii române, căcĭ ea nobiléză inima bărbatului, durere însĕ la noi în ţéră însuşĭ sexulŭ frumosŭ face ca bărbatulŭ sĕ fie orĭ şi ce, numai Românŭ nu.

Eu unulŭ stam de-o parte ca unulŭ pe care-lŭ ninge şi 'lŭ plouă. Şi cum sĕ nu fi fostŭ aşa, când o nouă decepţiune mĕ răpì din braţele ilusiunilorŭ mele. Voiam sĕ aflu o petrecere românéscă, sĕ uitŭ de nĕcazulŭ dilei, sĕ uitŭ şi de aceea ce se scrie despre noi. Credémŭ a afla argumente palpabile pentru combaterea articulelorŭ de prin foi, dér cu regretŭ trebue sĕ mărturisescŭ, că ceea ce am auditŭ şi vĕdutŭ, numai a viaţă românéscă nu mirósă.

Ca sĕ nu stau totŭ timpulŭ la o parte, m'am încercatŭ sĕ 'mĭ petrecŭ şi eu. Inima mĕ atrase către unŭ bujorŭ, dau sĕ vorbescŭ, dér dumneaei îmĭ rĕspunde între altele: »Ach! wie schön wäre es, wenn die Musik da wäre!« — »Credŭ şi eu d-şóră, póte mi-ar trece de urîtŭ!« şi cu aceste cuvinte nu sciu cum se întêmplà că m'am întorsŭ în altă parte. Aicĭ dĕdui de alte frumuseţĭ, dér ce folosŭ, femea română pierde din frumuseţe îndată ce nu vorbesce limba ei — ba ceva mai multŭ, se face chiar nesuferită.

Imĭ aducŭ aminte că 'n călĕtoriele mele, — sĕ nu credeţĭ c'am fostŭ şi eu numai la móră şi 'n pădure — prin Transilvania şi Banatŭ, Româncele de acolo, de şi sciu unguresce, se genéză sĕ dică că sciu unguresce. Pe la noi, dacă scie una a înşira trei bóbe nemţesce, se crede a fi cultă şi ţine nasu'n susŭ, ea vorbesce românesce numai cu servitorii, căcĭ este limba lorŭ, pe când limba ei, cu tóte că nu roşesce a dice că-i Română, este cea germană séu şi ruténă.

Étă bólă de care bolesce tineretulŭ românŭ în Bucovina de ambe sexe. Bólă care din di în di devine mai grea şi 'n curêndŭ ne vomŭ afla străinĭ ai limbei române, căcĭ mame române ne lipsescŭ.

In Bucovina nu s'a gânditŭ încă nimenĭ de a da femeii române o educaţiune naţională. Despre bărbaţĭ nu dicŭ, referinţele cerŭ a-şĭ face studiele în limba germană, dér cu tóte aceste nimenĭ nu-i împiedică de a fi bunĭ austriacĭ, dér şi bunĭ Românĭ.

Ce-a mai fi nu sciu. Dér sĕ finescŭ cu escursiunea Cam către séră ne-au onoratŭ şi nisce domnĭ teologĭ, dicêndŭ că de astădată s'a înduratŭ şi Rectorulŭ şi le-a permisŭ sĕ mérgă, pe semne c'a cetitŭ şi D-sa ceea ce s'a scrisŭ în „Gazetă,« însĕ vorba ceea: rĕulŭ de n'arŭ rĕmâné totŭ rĕu! Petrecerea a fostŭ aşa de naţională, încâtŭ unŭ domnŭ Mandiceschi — bănuindŭ ceva — dise de mai multe orĭ ca domnii sĕ vorbéscă şi românesce, ca nu cumva »M. Scaevola,« »Ilŭ sciţĭ« séu chiar »Călĕtorescu« sĕ fie pe acolea şi sĕ-i dea în diarŭ. Cum îşĭ temŭ pielea!

Asupra mea escursiunea a înriuritŭ aşa de multŭ, încâtŭ m'am legatŭ cu jurămêntŭ sĕ nu mai participŭ la escursiunĭ de aceste române, unde numai pre cei doi domnĭ profesorĭ i-am auditŭ vorbindŭ românesce! Ecă viitorulŭ Bucovinei — represintatŭ prin junimea universitara română.

Intunecându-se ne-amŭ luatŭ rĕmasŭ bunŭ dela pădure şi dela munticelulŭ Cecina, la ale căruia póle s'a ţinutŭ acéstă petrecere. Sêrmana Cecina de sigurŭ nu s'a gânditŭ nicĭ odată, că va veni unŭ timpŭ când chiar Românii sĕ-şĭ năpăstuiască limba! Cântândŭ fiecare cum i-a fostŭ mai dragŭ, ne-amŭ întorsŭ urându-ne nópte bună şi întêlnire veselă la anulŭ.

Numai aşa ca'n acestŭ anŭ nu! —

Amŭ cetitŭ prin diarale din Bucurescĭ, că'n curêndŭ vomŭ căpĕta nisce artiştĭ dela teatrulŭ naţionalŭ. S'au făcutŭ chiarŭ afişurĭ, unŭ evreu avea sĕ îngrijéscă de vinderea biletelorŭ şi Sâmbătă în 13 Iuniu avea sĕ fie prima represintare.

Nu sciu, cum s'a întêmplatŭ, că s'ar fi ofensatŭ careva şi li s'ar fi telegrafatŭ din partea Românilorŭ sĕ nu vină căcĭ nu-i potŭ asigura de ajutorŭ.

Ar fi de doritŭ sĕ nu fie adevĕratŭ. Vomŭ vedé.

„Scaiu.“

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.05
Rentă de hârtiă 5%	92.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone	102.–
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.–
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.40
Renta de hărtiă austriacă	82.50
Renta de arg. austr.	83.10
Renta de aurŭ austr.	108 60
Losurile din 1860	139 10
Acțiunile băncel austro-ungare	859 —
Act. băncel de creditŭ ung.	287 25
Act. băncel de creditŭ austr.	288. –
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.86—
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.90
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 3 Iunie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
» convert. (6%)	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
» „ „ (5%)	—	—
» » urban (7%)	—	—
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	—	—
Banca națională a României	1230	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	289	—
« » » Națională	229	—
Aurŭ	10.25(%)	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 17 Iuniu st. v. 1885.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8.94	Vênd.	8.95
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	„	125.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Nr. 671—1884.

a. f. sc. gr.

Escriere de concursŭ.

In înțelesulŭ instrumentului fundațiunale punctulŭ VI. 4. c. alinea din urmă și pe temeiulŭ §§-lorŭ 120, 126 și 128 din statutele pentru administrarea fondurilorŭ scolastice ale foștilorŭ grănițerĭ românĭ din teritoriulŭ de odinióră alŭ regimentului II. românŭ de margine din Ardealŭ se escrie concursŭ pentru ocuparea postului de profesore pentru musică și cântare la gimnasiulŭ românescŭ greco-catolicŭ din Năsĕudŭ și la scólele normalĭ de pruncĭ și de copile de aicĭ, cu care postŭ e împreunatŭ, după diferința careficațiunei concurențilorŭ.

I. Salariulŭ de 700 fl. v. a. pe anŭ ca suplente cu dreptulŭ ca décă în timpŭ de trei anĭ, și-a împlinitŭ datorințele de profesore la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ sĕ pótă înaintá la salariulŭ de nouĕ sute (900 fl.) v. a. cu dreptulŭ la pensiune ca la ceialalțĭ profesorĭ ordinarĭ dela acestŭ gimnasiu și adausele decinalĭ, cum se vorŭ statori, după statute de cătră comitetulŭ administratoriu din când în când, pentru acelŭ concurinte, care va comprobá cu documente legalĭ, autentice și valide,

1) prin absolutoriu și atestate de progresŭ séu atestate finalĭ dela vre-unŭ institutŭ superiore pentru instrucțiunea în musică și cântărĭ și anume dela unŭ conservatorŭ, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în tóte instrumentele musicalĭ.

2. Preferință va avea celŭ ce va dovedi că a fostŭ în escrcițiu practicŭ și a datŭ învĕțătura din musică și cântare la unŭ gimnasiu séu la una din scólele medie de asemenea categoriă cu succesŭ bunŭ în timpŭ de trei anĭ, séu că a esercitatŭ în modŭ practicŭ instruirea în musică la unŭ institutŭ superiorŭ de musică și cântare, séu că după absolvirea conservatoriului a fostŭ totŭ în atâtŭ timpŭ conducĕtorŭ de orchestru militare de musică după lege, orĭ statutŭ, séu ca conducĕtorŭ alŭ unei capele de musică din vreo cetate.

3. Că scie limba română ca limbă de propunere, séu limba nemțéscă, maghiară, francesă orĭ italiană ca limbĭ mijlocitóre pentru învĕțămêntŭ, avêndŭ celŭ ce nu scie românesce, în timpŭ de trei anĭ a se supune unui esamenŭ, prin care sĕ dovedéscă că e în stare a'șĭ propune obiectulŭ în limba română.

4. Originea, etatea și religiunea prin carte de botezŭ.

5. Studiele ce le-a mai făcutŭ cumva și că e atâtŭ de moralminte, câtŭ și în purtarea sa civică, nepătătŭ.

6. Testimoniu medicalŭ despre starea sănătății.

II. Salariulŭ de 600 fl. v. a. pe anŭ la concurintele fără una séu mai multe din condițiunile puse mai în susŭ, însĕ acesta numai ca substitutŭ fără dreptŭ de pensiune și de decenale.

III. Comitetului administratorŭ de fondurile scolastice grănițerescĭ i se reservă însĕ dreptulŭ de a remunera servițiе estraordinarĭ, după trei anĭ urmate de resultate și succesŭ de totŭ eminente în împărtășirea la scolarĭ a învĕțămêntului din musică și cântare, séu prin salariu mai mare până la maximulŭ de 900 fl. v. a. séu prin înnaintarea la gradulŭ de suplentŭ orĭ definitivŭ.

Suplicele concurinții 'șĭ le vorŭ adresá la: Comisiunea administratóre de fondurile scolastice din Năsĕudŭ până la 16 Augustŭ 1885 călindariulŭ nou la 6 ore séra, căcĭ mai târdiu nu se vorŭ mai primi și nu se vorŭ subșterne spre desbatere și considerare.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile scolastice și de stipendie ale foștilorŭ grănițerĭ românĭ.

Năsĕudŭ, 6 Iuniu 1885.

Președintele: Iosifŭ Mihalasiu m. p.

Secretariulŭ: Ioachimŭ Mureșianu m. p.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9.45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu (	5.55	5 58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.41	7.29	9.11	11.49
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.48	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.3	6.24	—
Clușiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.2[illegible]
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.0[illegible]
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 3	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6 32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.4

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11 02	3.44	11 40
(	11 12	4.02	12 00
Aradŭ	8 37	7 53	[illegible]
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4 38	—	6.4[illegible]
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6 42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7 43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.10
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1 19	3.39
Pui	8.16	2 10	4.4
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.17
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.[illegible]9

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9 33	5.58
Banița	7.27	10.14	6.05
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11 37	7.25
Hațegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12 58	8.44
Simeria	10.53	1 35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.